

Каралды:

гуманитар МБ утырышында

житәкче Р.Р.Вәлиева

Беркетмә № 1. 31.08. 2020 ел.

Килешенде:

уку-тәрбия эшләре буенча директор

урынбасары Л.М.Леонтьева

31.08. 2020 ел.

Расланды:

Мәктәп директоры Р.И.Солягина

Борык № 74-о от 31.08. 2020 ел

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе

“Нармонка урта гомуми белем мәктәбе”

Югары квалификацион категорияле татар теле һәм әдәбияты укытучысы

Вәлиева Рәмзия Рәстәм кызының 8 нче сыйныф өчен 2020 – 2021 нче уку елына

туган (татар) әдәбиятыннан эш программасы

Тематик укыту планы

Предмет: Татар әдәбияты

Класс: 8

Укытучы: Вәлиева Рәмзия Рөстәм кызы

Сәгәтьләр саны:

барлыгы – 35 сәгәть; атнага – 1 сәгәть.

План буенча контроль эшләр: КТУ – 4сәг., сочинение – 3сәг., тест – 3сәг.

1. Программа: **“Рус телендә гомуми төп һәм урта белем бирү мәктәпләренен татар сыйныфлары (V-IX сыйныфлар) өчен татар әдәбиятыннан үрнәк программа”** (төзүче-авторлары: Ф. Х. Жәүһәрова, Казан 2013)
ПРИМЕРНАЯ РАБОЧАЯ ПРОГРАММА учебного предмета « Татарская литература» для общеобразовательных организаций с обучением на русском языке (для изучающих татарский язык как родной) . Авторы-составитель: Хасанова Ф.Ф. Одобрена решением федерального учебно-методического объединения по общему образованию (протокол от 16 мая 2017 г. № 2/17)

2. Дәреслек. Әдәбият . 8 класс. Хасанова, Г.М. Сафиуллина, М.Я. Гарифуллина, А.Н. Сафиуллина Казан” Мәгариф-Вакыт” нәшрияты, 2016

Татар әдәбиятыннан эш программасы

8 нче сыйныф

(35 сәг)

Аңлатма язуы

Программа түбәндәге дәүләт документларына нигезләнеп язылды:

2. “Мәгариф турында” РФ һәм РТ Законнары.
 - Федеральный закон от 29.12.2012г. №273-ФЗ «Об образовании в Российской Федерации»,
 - Федеральный государственный образовательный стандарт основного общего образования, утвержденный приказом Министерства образования и науки Российской Федерации от 17.12.2010г. №1897»
 - «Порядком организации и осуществления образовательной деятельности по основным общеобразовательным программам – образовательным программам начального общего, основного общего и среднего общего образования, утвержденным приказом Министерства образования и науки Российской Федерации от 30.08.2013г. № 1015»
3. Образовательная программа основного общего образования в соответствии с ФГОС ООО МБОУ Нармонской СОШ (утверждена приказом № 81-о от 12.08.2014 г.)

Рус телендә гомуми төп һәм урта белем бирү мәктәпләренә татар сыйныфлары (V-IX сыйныфлар) өчен татар әдәбиятыннан үрнәк программа (төзүче-авторлары: Ф. Х. Жәүһәрова, Казан 2013). ПРИМЕРНАЯ РАБОЧАЯ ПРОГРАММА учебного предмета «Татарская литература» для общеобразовательных организаций с обучением на русском языке (для изучающих татарский язык как родной) . Авторы-составитель: Хасанова Ф.Ф. Одобрена решением федерального учебно-методического объединения по общему образованию (протокол от 16 мая 2017 г. № 2/17)
4. Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы МБОУ “Нармонка урта гомуми белем бирү мәктәбе”нең 2020-2021 нче уку елына “Укыту планы” (Принято решением педсовета, протокол №8 от 27 августа 2020 года и утвержденного приказом №73-о от 27.08.2020 г.)
5. Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы МБОУ аерым фәннәргә тирәнтен өйрәнүче Нармонка урта гомуми белем бирү мәктәбенә төп гомуми белем бирү программасы”(Педсовет беркетмәсе №05, 15 март 2012 ел. Директор бөерыгы №20-о 19.03.2012 ел)
7. Федераль дәреслекләр исемлеге (федеральный перечень учебников, рекомендуемых к использованию при реализации имеющих государственную аккредитацию образовательных программ начального общего, основного общего, среднего общего образования (Список учебников МБОУ Нармонской средней общеобразовательной школы Лаишевского муниципального района Республики Татарстан на 2020-2021 учебный год (принят решением педсовета, протокол №8 от 27 августа 2020 года , утвержден приказом №73-о от 27.08.2020 г.)

Татар әдәбиятын укытуның максатлары :

матур әдәбият текстларын форма һәм эчтәлек берлегендә аңлап кабул итү, төп әдәби-тарихи мәгълүматларны һәм әдәби-теоретик төшенчәләрне белү; дөньяга гуманлы караш, гражданлык тойгысы, патриотизм хисләре, әдәбиятка һәм халыкның мәдәни кыйммәтләренә ярату һәм хөрмәт булдыру, ягъни рухи дөньясы бай булган шәхес тәрбияләү;

әдәби текстны эмоциональ кабул итүне, образлы һәм аналитик фикерләүне, ижади күзаллауны, китап укучы культурасын һәм автор позициясен аңлауны, сәнгать төрләре белән берлектә әдәбиятның сүз сәнгате буларак үзенчәлеге турында карашны; матур әдәбият әсәрләрен мөстәкыйль уку ихтыяжын; укучыларның телдән һәм язма сөйләшү үстерү; әдәбият белеменең нигез төшенчәләренә һәм әдәбият тарихының төп факторларына нигезләнеп, әдәби әсәрне уку һәм анализлау; әсәрләрдәге конкрет-тарихи һәм гомумкешелек эчтәлекне аерып ала белү; телдән һәм язма чыгышларда әдәби тел байлыгыннан дөрес файдалана белү күнекмәләре булдыру.

Рус мәктәпләрендә укучы татар балаларына әдәбият укытуның бурычлары :

1. Укучыларның татар әдәби телен үзләштерүенә, текстны аңлап, сәнгатьле итеп, йөгерек укуына, дөрес яза белүенә, төрле темаларга иркен сөйләшүенә ирешү;
2. Балаларны халык авыз иҗаты, татар халкының җыр- музыкасы, театры , сынлы сәнгате белән таныштыру ;
3. Күренекле язучыларның әсәрләрен үзләштерү ;
4. Татар халкының килеп чыгышы, тарихи язмышы, чит илдәге милләттәшләребез торышы турында мәгълүматлар бирү.

8 нче сыйныфта укучыларның әзерлек дәрәжәсенә таләпләр:

-сүз сәнгатенең образлы табигате
- өйрәнгән әдәби әсәрнең эчтәлеге;
классик әдипләрнең торыш һәм иҗат юлларының төп факторлары;
өйрәнгән әдәби-теоретик төшенчәләр;
әдәби текстны кабул итү һәм анализлау;
әдәби текстның мәгънәви өлешләрен аерып чыгару, укыган буенча тезислар һәм план төзү;
әдәби әсәрнең төрән һәм жанрын ачыклау;
укыган әсәрнең темасын, проблемасын, идеясын ачыклау;
геройларга характеристика бирү;
сюжет, композиция үзенчәлекләрен, махсус сурәтләр чараларының ролен ачу;
әдәби әсәрдәге эпизодларны һәм геройларны чагыштыру;
автор позициясен ачыклау;
укыганга үзенең мөнәсәбәтеңне белдерү;
әсәрне (өзекне) сәнгатьле итеп уку;
кабатлап сөйләүнең төрләрненнән файдалану;
өйрәнгән әсәргә бәйле телдән һәм язмага фикерне белдерү;

укуган эсәр буенча фикер алышуда катнашу, фикерләреңне дәлилли белү;
укуган эсәрләргә бәяләмә (отзыв) язу;
татар әдәби теленең нормаларына нигезләнеп, кирәкле темага телдән һәм язмага бәйләнешле текст төзү;
эстетик зәвыкка туры килә торган әдәби эсәрләрне сайлау һәм аларны бәяләү;
аерым автор, аның эсәре, гомумән әдәбият турында кирәкле белешмә әдәбият, вакытлы матбугат, Интернет чаралары һ.б. аша эзләү.

Шәхескә кагылышлы нәтижәләр

- Шәхеснең эхлакый-рухи сыйфатларын камилләштерү, күпмилләтле илебезгә карата ярату хисләре, татар әдәбиятына һәм башка халыклар әдәбиятына, мәдәниятенә ихтирамлы мөнәсәбәт тәрбияләү;
- төрле мәгълүмат чараларын танып-белү һәм аралашу мзсәләсен хәл иткәндә куллана белү;
- активлыкка, мөстәкыйль фикер йөртүгә, акыл һәм рухи эшчәнлеккә өйрәтү, шәхес буларак формалашуны дәвам иттерү;
- үзгә белән идәрә итүгә юнәлдерелгән белем һәм күнекмәләренә тормышның төрле шартларында куллана белергә өйрәнү, тормышта үз урынын күзаллы башлау;
- милли горурлык,гражданлык хисләре формалаштыру;
- эхлак нормаларын, жәмгыятьтә яшәү кагыйдәләрен үзләштерү.

Метапредмет нәтижәләре

“Татар әдәбияты” курсы өйрәнүнең метапредмет нәтижәләре булып, универсаль уку-укыту гамәлләре санала (УУГ)

Регулятив УУГ (РУУГ)

- Мөстәкыйль рәвештә дәресең проблемасын һәм максатларын формалаштыру,
- проблеманы аңлай белү, гипотеза чыгару, материалны төзү, үз фикереңне раслау өчен, дәлилләр сайлай белү, телдән һәм язма сөйләмдә сәбәп-нәтижә бәйләнешен аерып алу, нәтижәләрен формалаштыру;
- максатка ирешү юлларын билгеләү;
- уку проблемасын чишү өчен план төзү;
- шушы план нигезендә эш оештыру, үз эшчәнлегенең максатка ирешүдә ни дәрәжәдә нәтижәле булуын күзәтү;
- укытучы белән бергәләп, үз эшен, иптәшләреңнең җавапларын бәяләү.

Танып-белү УУГ (ТБУУГ)

- Укучының үз эшчәнлеген мөстәкыйль оештыра белүе, бәяләве, үзенең кызыксынучанлык өлкәсен билгеләве;
- мөстәкыйль рәвештә төрле текстларны уку, өстәмә материалларны таба һәм тиешле урында куллана белү;
- укуның төрле формаларынан файдалану;
- төрле мәгълүмат чаралары белән эшләү, кирәкле мәгълүматны табу, анализлау һәм үз эшчәнлегендә куллана белү;
- үзгә кирәкле мәгълүматны төрле формада бирелгән чыганаклардан туплау;
- бер мзгълүматны икенче төрле итеп үзгәртә алу;
- укулган эсәрнең эчтәлеген, текстка якин итеп, кыскача сайлап сөйли белү;
- әдәбиятны музыка, рәсем сәнгате белән бәйләп, сүз сәнгатеңнең кыйммәтен күрсәтү, матурлыкны танырга өйрәтү;

- әдәбиятны тел белеме белән бәйләп, әдәби әсәр теленең үзенчәлекләрен, әсәр стиле кебек төшенчәләрне җиткерү;
- сүзлекләр, белешмә материаллардан файдалану;
- бәхшләр, үз фикеренә дәлилләү, анализ ясау, йомгаклау;
- әдәбиятны тарих, җәмгыятьбелеме, экология предметлары белән бәйләп, дөнья, яшәү, табигать, кешелек җәмгыяте турында күзаллау формалаштыру.

Коммуникатив УУГ (КУУГ)

- Төрле фикерләргә исәпкә алып эш итү;
- үз фикерен тексттан өзәтәләр китереп дәлилли белү;
- фикер кабул иткәнче, төрле җавапларны тыңлау, чагыштыру, нәтиҗә ясау;
- күмәк эш вакытында, бигрәк тә фикерләр төрле булганда, бер фикергә килә белү;
- укылган, тыңланган әсәрләр буенча сорулар бирә алу;
- үз эшен контрольтоту, иптәшләренә ярдәм итә алу;
- үз фикерләрен телдән һәм язма формада җиткерә алу;
- иптәшләргә каршында төрле темаларга чыгыш ясау;
- бергәләп эшләгәндә бердәм карар кабул итә белү;
- текст буенча сорулар куя белү.

Предмет нәтиҗәләре

Танып-белү өлкәсендә:

- төрле жанрдагы әдәби әсәрләргә аңлап һәм ижади уку;
- сәнгатьле уку;
- шигъри кабатлап сөйләүнең төрле төрләрненнән файдалану (тулы итеп, кыскача, сайлап, аңлатмалар белән, ижади бирем белән);
- текстларны яисә чәчмә әсәрдән өзекләргә яттан өйрәнү;
- әсәрләргә анализлау һәм шәрехләү;
- план төзү;
- әдәби әсәрләр буенча һәм тормыштан алган фикер-караш- дарга, хис-кичерешләргә нигезләнеп, тулы яки мини сочинение язу;
- укучыларны ижади эшчәнлеккә тарту, проект эшләргә белән кызыксындыру;
- татар һәм башка халыклар фольклорында, Россия һәм чит ил классиклары ижатында төп проблемаларны аңлау;
- әдәби әсәрләрнең чор һәм язылышы арасындагы бәйләнеш, лларда салынган вакыт, шәхси кыйммәтләр, аларның яңача яңгырашын аңлау;
- әдәби әсәрләргә анализлау, аларның билгеле бер жанрга каравын, теманы аңлау һәм формалаштыру, идеясен тотып ала белү;
- әдәби әсәрнең эхлалый ягын дәрәҗәләү;
- геройларга характеристика бирү, төрле әсәрдәгә бер яки берничә герой белән чагыштыра белү;
- композиция, сюжет элементларын, телнең сүрәтләү чараларын, аларның әсәр эчтәлеген ачкандагы ролен ачыклау;
- әдәби әсәргә анализлаганда гади әдәби терминология куллану;
- өстәмә беләм чыганакларыннан язучыларның тормышы һәм ижаты турында белү;
- татар әдәбиятының һәм сәнгатьнең күренекле вәкилләре, аларның ижаты турында белү;
- әдәби әсәргә, язучы ижатын мөмкин кадәр мөстәкыйль анализлау, чор белән бәйләү өчен кирәкле булган тарихи, сәяси һ.б. мәгълүматлар бирү.

Эхлалый кыйммәтләр юнәлеше өлкәсендә:

- татар әдәбияты һәм мәдәниятең эхлалый һәм рухи кыйммәтләрен үзара яқынайту, башка халыкларныкы белән чагыштыру;

- татар әдәбиятына үз мөнәсәбәтен формалаштыра, бәяли белү;
- өйрәнелгән әдәби әсәрләргә аерым очракларда үзгәреш кертә белү;
- автор карашын, мөнәсәбәтен аңлау.

Коммуникатив өлкәдә:

- төрле жанрдагы әдәби әсәрләрне ишетеп кабул итү, аңлаешлы уку, эчтәлекне дөрес аңлау;
- чәчмә әсәрләрне яки өзеңләрен татар теленәң әдәби чараларын һәм цитаталарын кулланып сөйли белү, укыган яки ишеткән текст буенча сорауларга җавап бирә алу, телдән төрле типтагы монолог, диалоглар төзү, әңгәмә кору;
- бирелгән темага, укылган әсәр темасы, проблемасына сочинение, сыйныф яки өйгә бирелгән ижади эшләр, гомуммәдәният темаларына проект эшләре башкару.

Эстетик өлкәдә:

- әдәбиятның образлы дөньясын сүз сәнгате күренеше буларак аңлау, әдәби әсәрләрнең эстетик ягын кабул итү, әсәрләрдән рухи тәм табу; сүзнең эстетик вазифасын, әдәби образлар тудырганда сурәтләр күчен аңлау.

8 нче сыйныфны тәмамлаганда үзләштерелергә тиешле белем һәм күнекмәләр

Халык авыз ижаты һәм әдәбияты белән танышу, татар халык авыз ижаты жанрларыннан бәет, дастан, риваятьләр турында мисаллар китереп, аларга аңлатма бирә белү, аларның текстларыннан өзеңләргә китереп, мәгънәсен ачыклап бирә белү, әдипләрнең тормыш юлы һәм ижаты турында тулырак мәгълүмат бирә белү, татар әдәбияты тарихын чорларга бүләр белү, әдәби әсәрләрдән сурәтләр чараларын метафора, эпитет, чагыштыру, жанландыру, гипербола, аллегория һ.б. белү һәм мисаллар белән дәлилли белү, әдәби төрләр һәм жанрлар, әдәби әсәрләрнең эчтәлеген һәм төзелешен (тема, идея, сюжет, композиция, образлар системасы һ.б.) анализлый белү, матур темадагы мәңгелек темалар, әдәбиятның башка сәнгать төрләре белән бәйләнеше.

Сөйләм эшчәнлегенә таләпләр:

Текстның исеме, андагы таныш исемнәр ярдәмендә укучыларның эчтәлекне аңлаулары, укылган текст буенча әңгәмәдә катнаша алу, өйрәнелгән язучылар турында сөйли белү, укылган текстның эчтәлеген сөйли һәм нәтиҗә ясай белү, аңа үз мөнәсәбәтен белдерә алу, тәкъдим ителгән ситуация, тема яки рәсем буенча 12-14 жәмләдән торган текст белән сөйли белү, уку һәм сөйләм барышында орфоэпик нормаларны саклау, балалар өчен басылган вакытлы матбугат материалларын уку һәм файдалана алу.

Эш программасының эчтәлеге

Укыту планында 8 нче сыйныфта татар әдәбиятыннан атнага 1 сәгать вакыт бирелә. Календарь- тематик план ТР сының Мәгариф һәм фән министрлыгы тарафыннан расланган һәм тәкъдим ителгән Рус телендә гомуми белем бирү оешмалары өчен уку әсбабына, (8 нче сыйныф, татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен), (авторлары :З.Н.Хәбибуллина, Х.Г.Фәрдиева, Л.К.Хисмәтова) - Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2016.) ; Рус телендә гомуми төп һәм урта белем бирү мәктәпләренең татар сыйныфлары (V-IX сыйныфлар) өчен татар әдәбиятыннан үрнәк программага (т ө з ү ч е - а в т о р л а р ы : Ф. Х. Жәүһәрова, Казан 2013) нигезләнеп , программа материалын 35 сәгәتكә бүлү, атнага 1 сәгать исәбеннән төзелде.

№	Төп темалар	Сәг.	Белем һәм күнекмәләр
I. 1.	Татар халык авыз ижаты. Бәетләр	1	Халык авыз ижаты буларак бәетләр; “Сак-Сок” бәете; “Сөембикә бәете”;

II. 1. 2.	XVII – XIX ғасырлар әдебиаты Мәүлә Колый. Хикмәтләр. Ризаэддин Фәхреддин. Рихләт әл-Мәржәни.	1	Язучыларның ормыш юлы. Ижаты. Мәүлә Колыйның хикмәтләрен, Ризаэддин Фәхреддин “Рихләт әл-Мәржәни” сәяхәтнамәсен өйрәнү, анализлау; сәяхәтнамә жанры турында белешмә
III. 1.	XX йөз башы әдебиаты: Габдулла Тукай. “Пар ат” шигыре* . (яттан) Мич башы кыйссасы. Г.Тукай истәлектәре	1	Габдулла Тукайның “Пар ат” шигырен, “ Мич башы кыйссасы” өйрәнү, анализлау. Г.Тукайның истәлектәре белән танышу
2	Гаяз Исхакый	1	Тормыш юлы, ижады турында белешмә. “Жан Баевич” комедиясен өйрәнү, анализ;
3	Шәриф Камал. “Буранда” повесте* (өзек яттан)	1	Тормыш юлы. Ижаты. Шәриф Камалның “Буранда” повестен өйрәнү, анализлау.
III. 1.	20-30 нчы еллар әдебиаты: Ғалимжан Ибраһимов “Алмачуар” әсәре*	1	Тормыш юлы. Ижаты. “Алмачуар” әсәрен өйрәнү, анализ
2.	Фатих Хөснә “Сөйләнмәгән хикәя” әсәре*	1	Тормыш юлы. Ижаты. “Сөйләнмәгән хикәя” әсәре өйрәнү, анализ;
IV. 1.	Тәржемә әсәрләр: Александр Островский “Яшенле яңгыр” драмасы	1	Александр Островский “Яшенле яңгыр” драмасы өйрәнү, анализ;
2.	Александр Купринның “Олеся” повесте	1	Александр Купринның “Олеся” повестен өйрәнү, анализ
V. 1.	XX ғасырның 50-60 нчы еллар әдебиаты: Кави Нәжми “Хәят апа” поэмасы	1	Тормыш юлы. Ижаты. Кави Нәжминің “Хәят апа” поэмасын өйрәнү, анализлау
2.	Нәби Дәули	1	Тормыш юлы. Ижаты. “ Яшәү белән үлем арасында” повестен өйрәнү, анализ;.
3.	Шәйхи Маннур “Муса” романы*	1	Шәйхи Маннурның биографиясен, “Муса” романын өйрәнү
4.	Харис Якупов	1	Тормыш юлы. Ижаты. “Хөкем алдыннан” картинасы
5.	Шәүкәт Ғалиев	1	Тормыш юлы. Ижаты. “Өткәйгә хат” поэмасын өйрәнү, анализ ясау. “Аталы- улы солдатлар” балладасын өйрәнү
VI. 1.	XX йөзнен икенче яртысында әдебиат: Сибгат Хәким. “Жырларымда телім” шигыре*(яттан)	1	Сибгат Хәким шигырләрен өйрәнү, анализ
2.	Ғамил Афзал. “Юл ғазабы”(яттан), “Йөз кабат ”* шигырләре	1	Ғамил Афзал шигырләрен өйрәнү, анализ
3.	Шамил Рәкыйпов	1	Тормыш юлы. Ижаты. “Чәчәкләр сөйлә белә” повестен өйрәнү, анализ.
4.	Мөхәммәт Мәһдиев “Кеше китә – жыры кала” романы(өзек)*	1	Мөхәммәт Мәһдиев “Кеше китә – жыры кала” романын өйрәнү, анализ
5.	Туфан Миңнуллин “Моңлы бер жыр” драмасы(өзек)*	1	Туфан Миңнуллин “Моңлы бер жыр” драмасын өйрәнү, анализ
6.	Мөдәррис Әгъләмов “Каеннар илендә”* шигыре(яттан)	1	Мөдәррис Әгъләмов шигырләрен өйрәнү, анализ

VII. 1.	80-90 нчы еллар әдәбияты: Фоат Садриевның “Таң жиле” романы. “Бахетсезләр бахете”(өзек)*	1	Фоат Садриевның тормыш юлын, “Таң жиле” романын өйрәнү, анализ.
2.	Ринат Мөхәммәдиев	1	Тормыш юлы. Ижаты. “Беренче умырзая” әсәрен өйрәнү, анализ
VIII. 1.	Хәзерге чор татар әдәбияты: Рабит Батулла “Бию жене кагылган егет” әсәре	1	Рабит Батулланың биографиясен, “Бию жене кагылган егет” әсәрен өйрәнү
2.	Ринат Харис“Ике гөл”шигыре*(яттан)	1	Ринат Харис шигырләрен өйрәнү, анализ
3.	Разил Вәлиев	1	Разил Вәлиев шигырләрен өйрәнү, анализ
4.	Эльмира Шәрифуллина	1	Эльмира Шәрифуллина шигырләрен өйрәнү, анализ
IX.	Класстан тыш уку	4	1. Тукайның әдәби мирасы турында мәгълүматлар. Р.Гаташ. “1913 нче елның жәе. Зәйтүнә. Тукай каберендә” шигыре. 2. Ф.Хәсни “Сөйләнмәгән хикәя” 3. Әниләр турында жырлар.Р.Миңнуллин”Өнкәмнең догалары”, Р.Вәлиев”Нигә,нигә,әни картаясың?”, М.Галиев”Су буеннан әнкәй кайтып килә” шигырьләре. 4. Н.Гыймәтдинова”Болын патшасы” хикәясе
X.	Бәйләнешле сөйләм үстөрү + йомгаклау	5	
		35	

Укыту – методик комплекты

Рус телендә гомуми белем бирү оешмалары өчен уку әсбабы, (8 нче сыйныф, татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен),. (авторлары :З.Н Хәбибуллина, Х.Г.Фәрдиева, Л.К.Хисмәтова) - Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2016.)

Информацион-методик кулланма

1. Әдәби әсәргә анализ ясау: Урта гомуми белем бирү мәктәбе укучылары, укытучылар, педагогика колледжлары һәм югары уку йортлары студентлары өчен кулланма/Д.Ф.Заһидуллина, М.И.Ибраһимов,В.Р.Әминев.-Казан:Мәгариф,2005
2. Әдәбият дәрәсләрендә бәйләнешле сөйләм үстөрү: Татар урта гомуми белем бирү мәктәбенен 5-6нчы сыйныфларында эшләүче укытучылар өчен кулланма/Я.Х.Абдрәхимова.-Казан: Мәгариф,2007
- 3.Урта мәктәптә татар әдәбиятын укыту методикасы. /Д.Ф. Заһидуллина. – Казан: Мәгариф, 2000
4. Мәктәптә сәнгатьле уку. Ф.Г.Галимуллин. Казан-1984.
5. Сәнгатьле сөйләм. Г.С.Нуриев. Казан.”Мәгариф” 2009.
6. Татар теле һәм әдәбияты укыту тәҗрибәсеннән. “Яңалиф”2003. Гөлнур Каюмова.
7. Әдәбият дәрәсләкләре буйлап. Н.С.Гыймадиева, Ә.Г.Билалова. “Яңалиф”2006.

8. Үз илемдә, үз телемдә. Ф.М.Зиннурова. “Мәгариф”2009.
9. Татар теле һәм әдәбияты укытучысыны. “Яңалиф”2005.
10. Хрестоматияләр, вакытлы матбугат, дискалар, интернет-ресурслар.
- 11.Әдәби эсәргә анализ ясау: Урта гомуми белем бирү мәктәбе укучылары, укытучылар, педагогика колледжлары һәм югары уку йортлары студентлары өчен кулланма/Д.Ф.Заһидуллина, М.И.Ибраһимов,В.Р.Әминева.-Казан:Мәгариф,2005
12. Әдәбият дәресләрендә бәйләнешле сөйләм үстерү: Татар урта гомуми белем бирү мәктәбенең 5-бнчы сыйныфларында эшләүче укытучылар өчен кулланма /Я.Х.Абдрәхимова.-Казан: Мәгариф, 2007
13. Урта мәктәптә татар әдәбиятын укыту методикасы. /Д.Ф. Заһидуллина. – Казан: Мәгариф, 2000

Тематик план

№	Дәрес темасы	Сәгать саны	Уку- укуту эшчәнлегенң төрләрe	Дата	
				План	Факт
1	Татар халык авыз ижаты. Бәетләр. “Сак-Сок” бәете; “Сөембикә бәете”	1	Теманы өйрәнү. Әңгәмә. Әсәрләрне укуып анализлау. Нәтижә ясау.	4.09	
XVII – XIX гасырлар әдәбияты					
2	Мәүлә Колый. Хикмәтләр: “Нәчә куһаң, үткән гомер янә буһмас”, “Ата-ана турында”, “Игенчелек гали эшдер...”	1	Теманы өйрәнү. Әңгәмә. Әсәрләрне укуып анализлау. Нәтижә ясау.	11.09	
3	Ризәәддин Фәхрәддин. Рихләт әл-Мәржәни. Сәяхәтнамә жанры.	1	Теманы өйрәнү. Әңгәмә. Әсәрләрне укуып анализлау. Нәтижә ясау.		
XX йөз башы әдәбияты					
4	Габдулла Тукай. “Пар ат” шигыре* . (ятган) Мич башы кыйссасы. Г.Тукай истәлекләре (Казан чоры)	1	Язучының биографиясен өйрәнү . Әсәрләрне укуып анализлау. Нәтижә ясау.		
5	КТУ. Тукайның әдәби мирасы турында мәгълүматлар. Р.Гаташ. “1913 нче елның жәе. Зәйтүнә . Тукай каберендә” шигыре.	1	Әсәрләрне укуып анализлау. Нәтижә ясау. Фикер алышу		
6	Гаяз Исхакый. “Жан Баевич” драмасы	1	Язучының биографиясен өйрәнү . Әсәрләрне укуып анализлау. Нәтижә ясау. Фикер алышу		

7	Шәриф Камал. “Буранда” повесте* (өзек яттан) БСҮ. Ирекле темага хикәя язу	1	Язучының биографиясен өйрәнү . Теманы өйрәнү. Өңгәмә. Тема сайлау. Өңгәмә. Хикәя язу.		
20-30 нчы еллар әдәбияты					
8	Галимҗан Ибраһимов “Алмачуар” әсәре*	1	Язучының биографиясен өйрәнү. Сәнгатьле уку . әсәрне анализлау		
9	БСҮ. Сочинение. Минем яраткан хайваным	1	Өңгәмә. Сочинение язу.		
10	Фатих Хәснә “Сөйләнмәгән хикәя” әсәре*.	1	Язучының биографиясен өйрәнү. Әсәрләрне укып анализлау. Нәтижә ясау. Фикер алышу		
11	КТУ. Ф.Хәснә “Сөйләнмәгән хикәя” әсәре	1	Әсәрләрне укып анализлау. Нәтижә ясау. Фикер алышу		
Тәржемә әсәрләр					
12	Александр Островский “Яшенле яңгыр” драмасы	1	Сәнгатьле уку. Әсәрләрне укып анализлау. Нәтижә ясау. Фикер алышу		
13	Александр Купринның “Олеся” повесте	1	Әсәрләрне укып анализлау. Нәтижә ясау. Фикер алышу. Олеся образына характеристика бирү		
XX гасырның 50-60 нчы еллар әдәбияты:					
14	Кави Нәжми “Хәят апа” поэмасы. Тест	1	Язучының биографиясен өйрәнү Сәнгатьле уку . Әсәрләрне укып анализлау. Нәтижә ясау. Фикер алышу. Поэма турында төшенчә		
15	БСҮ. Сочинение. Сугыш вакытында тылдагы батырлык	1	Сочинение язу		
16	Нәби Дәүли. “ Яшәү белән үлем арасында” повесте	1	Язучының биографиясен өйрәнү Сәнгатьле уку . Әсәрләрне укып анализлау. Нәтижә ясау. Фикер алышу		
17	Шәйхи Маннур “Муса” романы*(өзек)	1	Язучының биографиясен өйрәнү. Сәнгатьле уку . Әсәрләрне укып анализлау. Нәтижә ясау. Фикер алышу		
18	Харис Якупов. . “Хөкем алдыннан” картинасы. БСҮ. Сочинение язу	1	Язучының биографиясен өйрәнү. Картина өстендә эшләү. Нәтижә ясау. Фикер алышу. Сочинение язу		
19	Шәүкәт Галиев. “Әткәйгә хат” поэмасы. “Аталы- уллы	1	Язучының биографиясен өйрәнү. Сәнгатьле уку . Әсәрләрне укып анализлау. Нәтижә ясау. Фикер алышу		

	солдатлар” балладасы				
20	БСУ. Сочинение. Һәйкәлләрдә ил тарихы	1	Сочинение язу		
XX йөзгә икенче яртысында әдәбият					
21	Сибгат Хәким. “Жырларымда теләм шигыре* , “Әй мәктәпем, очкан оям минем” шигыре (яттан)	1	Язучының биографиясен өйрәнү. Сәнгатьле уку. Шигырьләргә укып анализлау. Нәтижә ясау. Фикер алышу		
22	Гамил Афзал. “Юл газабы”(яттан), “Йөз кабат”* , Дөнья матур, дөнья киң” шигырьләре	1	Сәнгатьле уку . Шигырьләргә укып анализлау. Нәтижә ясау. Фикер алышу		
23	Шамил Рәкыйпов “Чәчәкләр сөйлә белә” повесте	1	Язучының биографиясен өйрәнү . Сәнгатьле уку . Әсәрләргә укып анализлау. Нәтижә ясау. Фикер алышу		
24	Мөхәммәт Мәһдиев “Кеше китә – җыры кала” романы(өзек)*	1	Язучының биографиясен өйрәнү . Әсәрләргә укып анализлау. Нәтижә ясау. Фикер алышу		
25	Туфан Миңнуллин “Моңлы бер җыр” драмасы(өзек)*	1	Язучының биографиясен өйрәнү. Сәнгатьле уку. Драма өстендә эш.		
26	Мөдәррис Әгъләмов “Каеннар илендә”* шигыре(яттан) .”Бәхет”шигыре. Тест	1	Язучының биографиясен өйрәнү . Шигырьләргә укып анализлау. Нәтижә ясау. Фикер алышу		
80-90 нчы еллар әдәбияты					
27	Фәтхетдин Садриевның “Таң җиле” романы. “Бәхетсезләр бәхете”(өзек)*	1	Язучының биографиясен өйрәнү. Сәнгатьле уку. Әсәрләргә укып анализлау. Нәтижә ясау. Фикер алышу.		
28	Ринат Мөхәммәдиев “Беренче умырзая” повесте	1	Язучының биографиясен өйрәнү. Сәнгатьле уку . Әсәрләргә укып анализлау. Нәтижә ясау. Фикер алышу		
29	КТУ. Әниләр турында	1	Сәнгатьле уку. Шигырьләргә укып анализлау. Нәтижә ясау. Фикер		

	жырлар. Р.Миңнуллин”Әнкәмнең догалары”, Р.Вәлиев”Нигә,нигә,әни картаясың?”, М.Галиев”Су буеннан әнкәй кайтып килә” шигырьләре.		алышу		
Хәзерге чор татар әдәбияты:					
30	Рабит Батулла “Бию жене кагылган егет” әсәре	1	Язучының биографиясен өйрәнү. Әсәрләргә укып анализлау. Нәтижә ясау. Фикер алышу		
31	<i>Ринат Харис</i> “ <i>Ике гөл</i> ” <i>шигыре*(яттан)</i> ”Ничаклы каршылык яши”, “Туган җирем” шигырьләре	1	Язучының биографиясен өйрәнү Сәнгатьле уку . Шигырьләргә укып анализлау. Нәтижә ясау. Фикер алышу		
32	КТУ. Н.Гыйматдинова”Болын патшасы” хикәясә	1	Сәнгатьле уку. Әсәрләргә укып анализлау. Нәтижә ясау. Фикер алышу.		
33	Разил Вәлиев “Дустым”, “Туган телдә дөшсәм генә” шигырьләре. Тест	1	Язучының биографиясен өйрәнү Сәнгатьле уку . Шигырьләргә укып анализлау. Нәтижә ясау. Фикер алышу		
34	Эльмира Шәрифуллина “Читтә яшәүче татарлар жыры”, “Гаиләм минем” шигырьләре	1	Сәнгатьле уку . Шигырьләргә укып анализлау. Нәтижә ясау. Фикер алышу. Нәсел шәжәрәсен ясау		
35	Йомгаклау дәресе		Нәтижә ясау. Фикер алышу		

